

βέβαια ο καταδότης δέν είναι τὸ συμπαθητικώτερο πρόσωπο μιᾶς συμμορίας.

ΔΗΜ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Εἶχε γραφεί τὶς τελευταῖες μέρες με ἐπιμονή πὼς τάχα ὁ Πατρῖνος πολιτευτὴς πρόκειται νὰ ιδρύσει δικό του κόμμα, φεύγοντας ἀπ' τὸ Θεοτόκη καὶ γιὰ νὰ διαψεύσει τὴν εἶδηση αὐτὴ ὁ κ. Γούναρης ἔκανε μερικὲς ἐπίσημες κ' ἐνδιαφέρουσες δηλώσεις, πού μαρτυροῦν πὼς με πολὺ γερὸ μάτι βλέπει τὰ πράματα καὶ πὼς πρῶτος αὐτὸς ἀπ' τοὺς πολιτικούς μας βγαίνει νὰ διαλαλήσει μερικὲς ἀλήθειες, πού ὡς σήμερα ἀκουγότανε με χαμόγελο ἢ με περιφρόνηση. Τὰ κόμματα, εἶπε πολὺ σωστὰ ὁ κ. Γούναρης, δὲ δημιουργοῦνται με τὸ νὰ ἀνακηρυχτεῖ ὁ Α ἢ ὁ Β ἀρχηγὸς καὶ νὰ τρέχει νὰ βρεῖ **πολιτευομένους** πού νὰ τὸν ἀκολουθήσουν· τέτοια κόμματα εἶναι κόμματα προσωπικά, πού γεννιοῦνται μόνον εἴταν τὰ πολιτικὰ ἤθη τοῦ τόπου δέν ἐπιτρέπουν τὴ γέννηση πραγματικῶν κομμάτων. Αὐτὸ ἔγινε ὡς τὰ τώρα στὸν τόπο μας, γιὰτι πραγματικῶς τὰ πολιτικὰ μας ἤθη δὲ σήκωναν κόμματα ἀρχῶν· μὰ δὲ νομίζουμε πὼς γι' αὐτὸ εἶναι καὶ ἀνεύτυνα τὰ παλιὰ κόμματα ἢ θὰ εἶναι ἀνεύτνος ὁ κ. Βενιζέλος ἂν δέν φροντίσει νὰ μεταμορφώσει τὸ κόμμα του σὲ κόμμα ἀρχῶν. Μποροῦν νὰ παρουσιάζονται στὴν ἀρχὴ ὡς κόμματα προσωπικά, κι αὐτὸ μόνον ἔπαινε ἢ κατάστασι τοῦ τόπου ἢ ἐξαιρετικὴ τὸ ἀπαιτεῖ (ὅπως συνέδηκε με τὸ Βενιζέλο — ὄχι ἔμω με τὸ Μαυρομιχάλη), καὶ συγχρόνως νὰρχίσουν τὴ μορφωτικὴ ἐργασία, **ν' ἀρχίσουν τὸ χωρισμὸ τῶν τάξεων**, γιὰτι μόνον με χωριστὲς τάξεις, πού κάθε μιὰ ἐπιδιώκει τὸ συμφέρο της, θὰ κανονιστοῦν οἱ πολιτικὲς ἀρχὲς πού θὰ ἔχουν ἕστερα νὰ ἐφαρμόσουν οἱ ἐκλεκτοὶ τῆς δυνατότερης τάξης, πού θὰ ἔχει νὰ διοικήσει τὸν τόπο. Ἀπὸ κάτου βέβαια γίνονται τὰ κόμματα — μὰ γι' αὐτὸ χρειάζονται ἄνθρωποι χωρὶς ὑπουργικὲς ἢ πρωθυπουργικὲς φιλοδοξίες, ἄνθρωποι πού νὰ δείξουν τὸν ἀγῶνα τῶ συμφερόντων, τὴν αἰώνια πάλη μέσα στὴν κοινωνία, ἄνθρωποι πού νὰ ὀργανώσουν ἑσῶς ἔχουν κοινὰ συμφέροντα καὶ νὰ κανονίσουν τότε καὶ τὸ πρόγραμμα πού ἐξυπηρετεῖ καλύτερα τὰ συμφέροντα αὐτά. Μὰ ὁ κ. Γούναρης πού βλέπει τόσο καθάρια τὰ πράματα δέν κουνήθηκε βγήκε ὡς τώρα βουλευτὴς χάρις σὲ προσωπικὲς συμπάθειες πού ἔχει μέσα στὴν Πάτρα. Καμμιά ὀργάνωση δέν ἔκανε, καμμιά προσπάθεια νὰ μορφώσει τὸ λαό, νὰ ὑποδοθηθεῖ τὸ σκηματισμὸ ἑνὸς κόμματος ὡς κι αὐτὰ πού νεیرهύεται. Ἀκόμα καὶ τὶς σοβαρὲς του αὐτὲς σκέψεις τὶς κλείνει με συγχυσμένους προεκλογικούς λόγους, ὅπου μιλάει γενικά ὡς «λαϊκὸς»

(Laie) γιὰ τὶς ἀνάγκες, τὶς ἰδέες, τοὺς πόθους τοῦ λαοῦ, ὡς ὁ λαὸς νὰ ἔχει ἐνιαῖες ἀνάγκες, κλπ., ὡς νὰ εἶναι ἓνα τὸ συμφέρο τοῦ Νεγρεπόντη καὶ τὸ συμφέρο τοῦ γαλατᾶ καὶ τὸ συμφέρο τοῦ γεωργοῦ καὶ τὸ συμφέρο τοῦ ἐργάτη! Ἐμεῖς ἓνα βλέπουμε γιὰ τὶς ἐρχόμενες ἐκλογὲς — πὼς οἱ διάφορες τάξεις τοῦ λαοῦ πρέπει πρῶτα νὰ ψηφίσουν ἐκείνους τοὺς ἀνεξάρτητους ὑποψήφιους, πού ἔχουν πρόγραμμα σύμφωνο με τὸ συμφέρο τους καὶ παρέχουν ἀρκετὲς ἐγγύησες πὼς θὰ τὸ ἐφαρμόσουν ὅσο μποροῦν καὶ, ὅπου τέτοιοι δέν ὑπάρχουν, νὰ ψηφίσουν τὸ προτιμότερο ἀπ' τὰ προσωπικὰ κόμματα, τὸ Βενιζελικό. Ὅσο γιὰ τὸ Γούναρη, ὡς μὰς πει **γιὰ πτωχὰ τάξη** τοῦ λαοῦ ἐνδιαφέρεται, ὡς προσπαθήσει νὰ τὴν ὀργανώσει, γιὰ νὰρθεῖ τὴν ἄλλη ἐκλογὴ στὴ Βουλὴ ἀντιπρόσωπος τῆς τάξης αὐτῆς, με πρόγραμμα τὸ πρόγραμμά της. Ἄν ἡ τάξη αὐτὴ εἶναι ἢ μικροαστικὴ κ' ἢ ἐργατικὴ, πού μπορεῖ στὸν τόπο μας νὰ συνεργαστεῖ ἀξιόλογα με τὴν πρώτη, ἔμεῖς τοῦ προσφέρουμε τὴ μικρὴ μας βοήθεια κ' ἐλπίζουμε πὼς κι ἀπ' τὸν κ. Βενιζέλο θὰχει ὑποστήριξη στὸν ἀληθινὰ ἀνορθωτικὸν αὐτὸν ἀγῶνα, πού βέβαια ἔπαινε κι ἂν εἶναι τὰ πράματα δέν ἀμφιβάλλουμε πὼς κι ὁ ἴδιος ὁ Βενιζέλος μόλις περάσουν οἱ ἐκλογὲς αὐτὲς, θὰ τὸν βάλει καὶ μόνος του μπροστά.

ΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ. Τὰ πράματα φαίνεται πὶα πὼς μπήκαν σὲ κάπως ὀμαλὸ δρόμο. Μέσα στὴν Κρήτη κατωρθώθηκε ἡ συνεννόηση καὶ τῶν Βενιζελικῶν με τοὺς ἐπαναστάτες (σύμφωνα βέβαια με σύστασι τῆς ἐλληνικῆς Κυβέρνησης), ὡστε νὰ μὴν ὑπάρχει πιά διχόνοια προσωπικὴ ἀνάμεσα στοὺς Κρητικούς καὶ ὡστε νὰ μὴ μένει πιά ἀμφισβόλια πὼς τὴ διεύθυνσι τοῦ ζητήματος θὰ τὴν ἔχει μόνον ἡ ἐλληνικὴ Κυβέρνησι, πού δέν ἀμφιβάλλουμε πὼς θὰ τὸ χειριστεῖ ὅπως πρέπει. Ἐτσι πιστεύουμε πὼς σὲ λίγο θὰ ἔχουμε ξεμπλέξει ἀπὸ τὴ μεριὰ αὐτὴ καὶ ἴα μπορέσουμε τέλος πάντων μακρὰ ἀπὸ ἐξωτερικὲς σκοτούρες ν' ἀφοσιωθοῦμε ἀποκλειστικὰ στὴν ἐσωτερικὴ ἀναμόρφωσι, καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὴν πολιτικὴ μόρφωσι τοῦ λαοῦ, στὴ δημιουργία κομμάτων ἀρχῶν, κομμάτων πού ν' ἀντιπροσωπεύει τὸ καθένα χωριστὲς κοινωνικὲς τάξεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ

ΤΗ στιγμὴ πού τὸ Ὄρατο τοῦ φέρνει πλήρη, ὁ ἄνθρωπος ὁ σωστός ξετάζει τὸν ἑαυτὸ του καὶ βάζει τὰ δυνατὰ του νὰ διορθωθῇ.

CHARLES MAURRAS